

REDACTIUNEA
Tipografia și Administra-
țiunea
BRAȘOV, Piața-mare 88.
Măsurătorii nu se primesc.
Măsurătorii nu se returnează.
INSERATE:
se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Viana la M. Dukov, Neohel, Heterich,
Schickel, Rudolf Mrazek. — În Budape-
sta la Schreier Berná, Iulian Bó-
pold, Blochner L.
PREȚUL INSERATELOR.
Un gir pe 20 bani pen-
tru o publicare. Publicații
mai dese după tariful și învechit.
Reclame pe pag. a 8-a 1
str 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIV.

Telefon: Nr. 226.

„GAZETA” apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — Nr-ii de Duminică:
patru cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
— un an 40 franci, pe trei luni 30
franci, pe trei luni 10 franci.
Nr-ii de Duminică 8 fr. an.
Se poate prenumăra la toate oficiile
postale precum și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația „GAZETEI” pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu două
zeci: Pe un an 30 C. Pe 6 luni
15 C. Pe trei luni 8 C. Un ex-
emplar 10 bani. — Adă abonamantul
obi și înscrisează de plătește an.

Nr. 11

Brașov Duminică, 16 29 Ianuarie

1911.

Diferendul popoarelor în monarhia Habsburgică.

II.

Am văzut în numărul de ieri, că Samassa în cartea sa, dă sfaturi guvernelor austriace de-a lua partea câte unui popor negerman contra altuia și astfel a susținea balansa. Cu alte cuvinte guvernele să urmeze principiului „divide et impera”.

Acestui „principiu” al său Samassa îi dă expresiune astfel, vorbind tot despre Poloni și Ruteni:

„Este fără îndoială un avantajiu pentru un guvern austriac și pentru Germani, că în Galiția cele două popoare slavice să pot folosi unul contra celuilalt și că statul își poate valida puterea sa pentru unul sau altul din cele două popoare. A fost fără îndoială o greșală a partidelor germane, că la votarea noii reforme electorale n’au sprijinit în destul dorințele Rutenilor sau apoi, că n’au cerut un preț mai mare dela Poloni pentru sprijinul ce l-au dat lor. Poziția fie-cărui guvern ar fi cu mult mai tare, dacă la alcătuirea reformei electorale Rutenii n’ar fi fost iarăși evident neîndreptățiți. Guvernul, dacă proceda mai cu grijă, putea avea în câțva sprijinul și al Polonilor și al Rutenilor, dar așa Rutenii au fost constrânși la alianța cu Cehii și cu estrema opoziție”.

O politică analogă de „divide et impera” preconizează profesorul Samassa și în chestia slavă de sud și în cea ungară.

După opinia sa, nu corăspunde intereselor statului austriac unitar, de-a estrada pe Croați Maghiarilor, în felul, cum s’a făcut aceasta dela transacția dualistă incoace. Dar tot așa este de inadmisibil, după vederile dănsului, crearea unei formațiuni de stat sudslavic (pancroat sau pansărb). Spre acest scop trebuie nutrit antagonismul in-

tre Sârbi și Croați, a nu lăsa pe nici unul să se întărească și aceasta s’ar putea ajunge prin două corpuri de armată austriacă, așezate aici în acest colț al Balcanilor.

E interesant apoi, că Samassa nu crede, că s’ar putea efectui o înțelegere, pe cale parlamentară între Germani și Cehi. El nu crede, că proiectele de autonomie vor fi admise vre-odată în parlamentul din Viena sau în camera provincială a Boemiei. În consecință el crede, că diferendul dintre Cehi și Germani în Boemia nu se poate rezolva decât cu mijloace și pe căi estra-ordinare, chiar drastice, cam prin un fel de octroiare a unei noue ordine, impusă prin o ordinațiune împărătească.

Și acum sosim la partea cărții, în care se face vorba și de problema ungară. Profesorul Samassa aici nu dă nici o idee nouă, ci reasumează cele vechi. Pentru contra balansarea domniei feudale-aristocratice, ține și el de neîncunjurată lipsă introducea unei reforme electorale democratice. Iar ca o întregire a acesteia trebuie acordate popoarelor nemaghiare unele concesiuni „ieftin”, adică ușor de îndeplinit, precum respectarea legii de naționalitate, libertate de presă, dezvoltarea sau cel puțin neîmpedecarea aut nomiei bisericăști, care în multe privințe corăspunde unei fel de autonomii naționale.

Așa ni-se prezintă cartea profesorului Samassa despre diferendul și posibila delăturare a lui dintre popoarele, cari alcătuiesc monarhia austro-ungară, atât de poliglotă. Samassa e destul de obiectiv față de popoarele negermane ale monarhiei, dar scrierea lui are două defecte remarcabile. Întâiu, că problema ungară o tratează cam superficial, și a doua, care e mai curioasă, că ar voi să vază reînviată vechea metodă de „divide et impera”, care nu s’a valorat în totdeauna, de câte-ori a fost pusă în

praxă — și că dănsul crede, că cu aceasta metodă s’ar putea guverna cu succes în Austro-Ungaria.

Protestul din cercul Ighiului. După o informație a lui «Kel. Ért.» greșelile de formă la petiția alegătorilor români din cercul Ighiului le-a comis notarul public. Intre altele d. e. la subscrierea actului petiționar, el n’a esplicat petenților cuprinsul actului ș. a.

«Românul» e informat, că greșala va fi îndreptată și în 15 zile recursul va fi înaintat de nou Curiei.

Camera. În ședința de ieri au vorbit trei deputați din opoziție, între cari dep. I. Hoek. Acesta în decursul vorbirii sale făcea glume și spunea anecdote. Viceprezidentul Návay l-a admoniat de câteva ori. În urma acesteia opoziția a înscenat un zgomot, încât Návay a trebuit să suspende ședința pe 10 minute.

Așa omoară timpul onor. deputați — din camera ungară.

Moștenitorul nu vine la Budapesta. Fusesse vorba, că moștenitorul de tron va veni la Budapesta, cu prilejul sesiunii delegațiilor. Acum se anunță din Viena, că moștenitorul tronului și-a schimbat acest plan și nu va veni la Budapesta.

Noul ambasador austro-ungar pe lângă sfântul scaun. Ziarul «Osservatore Romano» scrie, că Papa a dat aprobarea sa la numirea principelui de Schoenburg-Hartenstein, fost ministru al Austro-Ungariei la București, ca ambasador pe lângă Sfântul Scaun.

O nouă confederație balcanică. Din Constantinopol se anunță, că ministrul de externe al Greciei se ocupă cu planul înființării unei confederații balcanice.

În această confederație vor intra, România, Serbia, Bulgaria, Muntenegru și Turcia. Ministrul de externe grec va face în curând vizite la București, Belgrad, Sofia, Cetinge și Constantinopol.

La Constantinopol se așteaptă cu mare curiozitate apropierea bulgaro-greacă. Tratatulele dintre aceste două state au și început și sunt speranțe, că se va încheia o înțelegere.

La Constantinopol se discută mult faptul, că telegrama de felicitare a regelui Greciei trimisă regelui Bulgariei cu ocazia anului nou, este scrisă în termeni foarte cordiali.

Din România.

Despre guvernul Carp.

«Neues Wiener Abendblatt» publică un articol cu privire la programul cabinetului Carp și zice: noul cabinet conservator se bucură în presă europeană de tot respectul, ce-l merită prin însăși personalitatea șefului său, atât de experimentat și atât de superior ca om de stat. Se știe în Europa, că ideea conservatoare, așa cum o înțelege d-nul Carp, este altceva decât reacțiune și antipatie contra ideilor culturale. Programul electoral al noului guvern român dovedește aceasta pe deplin.

Ziarul analizează apoi în amănunte diferitele puncte ale programului conservator.

Ultimul număr din *Le Temps* se ocupă de noul cabinet ministerial:

«Șefii actualului minister conservator, spune *Le Temps* vor conduce, după toate aparențele politica, externă a României în senzul simpatiei și formației lor intelectuale».

Le Temps subliniază faptul, că d-nul Carp și principalii săi colaboratori și-au făcut studiile în Germania.

Apoi ziarul francez rezumă modul cum presa germană a primit noul minister.

† Grigore Ghica.

O telegramă sosită din partea ministrului la Roma, anunță, că alături noaptea a murit subit acolo Grigore Ghica.

Defunctul a făcut parte multă vreme

FOILETONUL «GAZ. TRANS.»

Cum se trăia la curtea lui Napoleon III?

Sunt 40 de ani dela prăbușirea unui Curți imperiale, care a trăit în neștiere de nevoile epocii, iar când s’a deșteptat, a fost prea târziu. Sedanul era la 2 Septembrie un eveniment ce a precedat cu două zile proclamarea Republicei.

E interesant deci, din acest punct de vedere al nepăsării, într’o epocă în care Curtea imperială, ignorând, că stă ca p’un vulcan, se dase cu totul frivolităților.

Sub titlul «Chroniques du Château de Compiègne» a publicat zilele acestea d-l Pierre Quentin-Bauchart, fiul consilierului municipal acum de curand repusat, o interesantă lucrare despre viața ce se ducea la Curtea lui Napoleon III. Iată o pagină din s’rierea aceasta.

Spre ora 7 erau adunați toți oaspeții invitați la Curte în galaria chărților. În galeria aceasta se aflau trei mari chărți ale padurilor din Compiègne. Azi

acele chărți sunt înlocuite cu mari draperii de Gobelin. Damaele erau decolate, ele purtau toaleta obișnuite de baluri, dar care păreau tot-deauna noi, și de fapt și erau noi, căci dacă invitațiunea era pentru zece zile, cocoanele invitate trebuiau să aducă cu ele toaleta cel puțin pentru șase, diferite.

Bărbații purtau pantaloni strâmți, ciorap de mătase și frac vânt închis.

Câteva minute înainte de masă, împărăteasa se ducea la Napoleon III, la brațul căreia apărea în salonul alăturat. Acolo se aflau priinții și prințesele din familia imperială. Printre aceștia s’o întâmpla să fie într’o zi și un monarch strein; apoi cu toții se du-eră în galaria de chărți. Acolo așteptau persoanele invitate, femele de-o parte, și bărbații de alta. Însoțit de major onul Curții, împăratul se adresa mai întâiu domnilor, și cei cari erau pentru prima oară invitați la Curte, erau prezentați monarhuului.

După aceea trecea de partea cealaltă a doamnelor, adresându-le fie-căreia câte un cuvânt dragut. Împărăteasa făcea același drum în senz invers însă,ăsând să i-se prezinte de doamna ei de onoare cocoanele invitate și să-i fie prezentate cele pentru prima-oară invitate. Împărăteasa

purta de preferință seara o toaletă de tul, garnisită cu flori. Colorile rochiei erau puțin bătoare la ochi: alb galben; părul abundant (dar fals) era ornat cu flori, din calcele cărora scânteiau diamante; pe ceafă Eugenia purta două mari briliante rotunde, ce erau extremitățile acelor cu cari își ținea frizura.

Adjutantul, inclinându-se profund înaintea perechei imperiale, anunța, că masa e pusă. Atunci împăratul lua brațul împărătesei, dacă între cei prezenți nu era nici un oaspe imperial, și se dirija la masa pusă în salonul cel mare, în care de regulă erau tot-deauna cam vre-o sută de persoane.

Pe masă se aflau vase de Sèvres pline cu flori precum și mari candelabre de argint. La ușa sălii de mâncare suveranii se despărțeau, pentru a-și lua câte un loc vis-à-vis. Vecinii lor de masă erau desemnați de mai înainte; cei-țai oaspeți se așezau cum voiau și după cum se întâmpla.

La masă serveau 20 de măestrii, costumați în livrele albastre, purtând fie-care o sabie.

Ei erau ajutați de 50 de servitorii pudrați. Livrele lor erau de fir de aur,

pantalonii scurți, ce le ajungeau până la genunchi erau roșii, ciorapii erau de mătase roșă. Perechia imperială era servită de Kamerdineri speciali.

În decursul prânzului, ce dura cel mult trei sferturi de oră, muzica gardei imperiale cânta încet într’o galerie apropiată.

Era obiceiul câte-odată ca invitații să-și fixeze vecinii la masa imperială cu o zi mai înainte, alegându-și un cavalier.

În special acest drept îl aveau femeile. Acest obicei a dat naștere odată unui incident hazliu. Domnișoara de Heekern voia să aibă ca vecin de masă pe Sainte-Beuve, care nu prea era familiarizat cu eticheta dela Curte, și-l rugă zicându-i: »Domnule Sainte-Beuve, vrei să mă conduci mâine la masă?« Celebrul eritic, care deși era tocmai contrarul dela un Adonis, dar era un inchipuit și jumătate, imediat se gândi, că domnișoara Heekern era înamorată de el.

Era foarte măgulit, dar nu știa ce să facă: să accepte sau să refuze. Oare nu compromitea pe tânăra fată? Nu risca el un scandal?

După multe hesități se duse la princesă Mathilda, care între hohote de râs

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutății lor celor mai ce bicoșe la stomac și pânteece, în contra căreilor și acreliei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casa o rămandire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Fa silicațiie se vor urmări de cale judecătoreșcă

Franzbrantwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbrantwein-ul și sarea este tórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotaj), al durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de reocălá.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sápun de copii și Dame, fabricat după metodu cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cinei bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de sápun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. turnisor al curții imperiale

— Comande din provinciă se efectuează dîlinie priu rambarsă postală — La deposite să se cêră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposit în Brașov: Victor Roth, farmacist.

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Brașov Strada nouă Nr. 18 (casele proprii). Am onoarea recomanda On. Public din Brașov și jur Atelieru' meu de curelarie, provăzut cu tot felul de hamuri de lux și pentru lucru, din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, șerpure, șele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc și reparaturile de tot felul, curele geante de călătorie și pungii, ect. ect. precum și plosci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi și colori diferite.

La atelierul meu de pelarie din Brașov comanda postale se efectuesc grabnic și cu prețuri moder te.

Prețurile netto cassa.

Nicolae Balea

Maeștru pantofar Brașov, Strada Orfanilor Nr. 2.

aproape de pîta mare. Recomandă tot felul de înălțăminte — pentru bărbați, dame și copii, mare asortiment de ghete sezon de vară.

Mare mag zin, de tot felul de încălțăminte lucru de mîră bun și cu prețuri foarte reduse Ocazia cea favorabilă pentru de a cumpăra cele

mai bune, mai durabile ușoare și plăcute încălțăminte pentru toate sezoanele cu prețurile cele mai reduse numai în depositele dîlui pantofar Balea, se pot găsi.

Brașov, Strada-Orfanilor nr. 2.

Prețurile netto cassa

Asigurare!

O bancă de asigurare populară caută achisitori capabili pe lângă salar fix și proviziune Pentru începători neversati în afacere retribuție după cualificațiune. Oferte cu referențe și copii de atestate să se trimită sub citre „POPULAR” la admnistrațiunea acestei foi. 945, 1-6.

Hotel Central

Nr 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. Prețurile dela 2 corôane în sus. Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului Vinuri curate de Ardeal, Bere-Steinbruch, Serviciu prompt Omnibus pentru gară la toate trenurile. IOSEF WYHANEK, Hotelier

În negoțul de băcănie și bum-băcărie a subsemnatului se primește ca

„învățăcel”

un tânăr care a absolvat cel puțin 3 clase gimnaziale sau reale.

Se cere cunoștința limbelor române, germâne și maghiare.

Nicolae Dușoiu, Brașov.

1305, 1-2.

Publicațiune.

La gimnaziul român gr. or. din loc. sunt a se face 21 de ferestrii duple, spre care scop se publică li-citațiune cu oferte închise, cu termenul până la 22 Ianuarie v. 1911, 3 oare p. m.

Condițiunile referitoare la executarea lucrului se pot vedea în cancelaria Eforiei școlare.

Brașov, în 12 Ianuarie 1911.

Eforia școlaelor centrale gr. or. rom. din Brașov.

Aviz!

Aduc la cunoștința On. public, că dela 28 Ianuarie până în 1 Aprilie a. c. curățăm bărbătești și rochi de dame cu 30% mai ieftin.

W. Körner

Vă sitorie cu abur, și instalație de curățit pe cale chimică

Strada năsipului Nr. 1, și Strada Hirscher Nr. 3

Vis-a-vis de Redoută.

1813 1-8

Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a să înscrie de membru la

„Asociația Esecchiană de Ajutorare Reciprocă”

La aceasta asociație poate să se facă membru oricare per oară dela etatea de 17—80 ani Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxă de cazurile de moarte, deja după un an e membru i-se solveste moștenitorului un ajutor de 2000 cor. iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membru priu oare care nenorocire reputacios de muncă i-se solveste până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solveste membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Membru înscriș dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. Să pot semna 1—2 c. o. e. (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se cere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fi ceară a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—2 cote (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membru rămâne orfană, încață solvirea taxelor, la măriș, fata totuși primește suma asigurată, iar până atunci — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot aceasta rentă primește

fata până când trăiește, dacă după oarecare vreme rămâne nemăritată.

Societatea ofereaza fiecărui cea mai mare garanție: cote semnate până la 10.000.000 cor. și peste 200.000 cor. fond de garanție.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Spre deosebită atențiune: Sistemul nostru fiind prea bun, s'a imitat și prin alții, folosind chiar și firmă care seamănă cu firma noastră. Deci rugăm pe epistolele adresate nouă a scrie cuvântul „Esecchiană” cu litere groase și al s btrage.

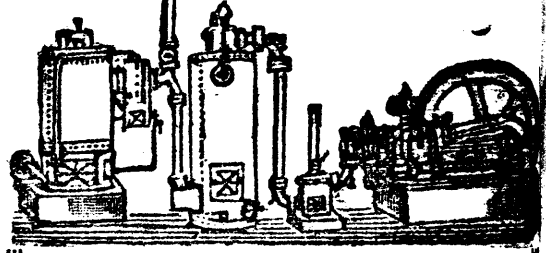
„Asociația Esecchiană de Ajutorare reciprocă”.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, belváros, Hunyady-utca 4 I. emelet).

Garanție îndelungată!

Condiții favorabile de plată

FABRICA DE MOTOARE

A. G. DRESDNER

ura dia cele m. i vechi și mai mar! FABRICI DE MOTORE

Lifercază

MOTORE și LOCOMOBILE

care funcționează: perfect, durabil, prețis și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Saugaz), Benzină, Ulei brut Acetylen.

Reprezentant General și Deposit:

Gel ért Ignác és T-sa, Bud pest Teréz-Körút 41.

Telephon Nr 12-19 (175, 1-0)

FRIEDRICH KÄRGE' EIN

magazin de comorție de aur și mărfuri de argint.

Specialist de seule ardeleno

Atelier propriu de reparaturi.

Candele lucr te foarte bine.

Compără cu preț bun obiecte de aur stricate și pietre scumpe.

1146, 1-52.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov

Valabil din 1 Oct. st. n. 1910 și până în 1 Maiu st. n. 1911.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 6:36 min. dimi.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6:20 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7:40 min. sera.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10:05 m. sera.
- V. Tr. accel. p. Arad la orele 6:00 min. dim.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3:16 m. dimi
- II. Trenul mixt la orele 12:32 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2:34 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6:40 sera.*
- * (care circulă numai la Predeal).
- V. Tren accel. la orele 5:26 min. dimi.*
- (* până la 15 Noembrie)

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9:27 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 2:48 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 10:11 sera.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:

- I. Tren de pers. la ora 4:37 min. dimi.
- V. Tren la ora 8:51 minute dimineața.*
- III. Tren la ora 1:07 minute p. m. are legătură până la Nagyszeben sos. 8:59 seara.
- IV. Tren la ora 3:27 minute p. m.*
- V. Tren la ora 5:56 minute p. m. (Feketehalom.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 3:16 m. dimi
- II. Trenul de persoane la ora 7:53 dimi.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6:2-19 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8:56 min. sera.
- V. Trenul accel. la ora 10:04 seara.

Dela București la Brașov.

- I. Tren. de pers. la ora 6:30 min. dimi (numai dela Predeal)
- II. Trenul accel. la ora 2:0 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers. la ora 5:09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 10: min. sera.
- V. Trenul accel. la ora 9:44 min. sera.*
- (* până la 15 Noembrie).

Dela Zărnești la Brașov (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 7:30 min. dimi.
- II. Trenul mixt la ora 1:20 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7:27 sera.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la ora 7:01 min. dimineața.
- II. Tren la ora 10:20 min. a. m.*
- III. Tren la ora 11:55 min. a. m.
- IV. Tren la ora 7: min. note p. m.*
- V. Tren la ora 9:59 minute (* dela Feketehalom.)